

Т.В. Хома,
*кандидат педагогічних наук,
викладач української мови та літератури,
Мукачівський кооперативний торговельно-економічний коледж*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КОЛЕДЖІ

Освіта України проходить шлях докорінних змін на всіх її етапах. У Концепції «Нова українська школа» чітко зазначено: «Дитині недостатньо дати лише знання. Ще важливо навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані

з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності, потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці» [2, с.10].

У Законі України «Про освіту» зацентовано увагу на формуванні ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені стандартом освіти [1].

Означені компетентності є в тісному взаємозв'язку, кожна з них здобувачі освіти одержують під час опанування різних предметів на всіх рівнях. Особливого значення надається вивченню української мови у коледжах, які готують майбутніх спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти.

За експертними оцінками, зазначеними у Концепції «Нова українська школа» найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями [2].

У процесі навчання української мови в коледжі акцентується увага на опануванні студентами як мовних умінь, оскільки вони складають ЗНО, так і мовленнєвих, пов'язаних із набуттям навичок комунікації у будь-яких ситуаціях спілкування.

Л. Мацько зауважує, що «будь-яка професійна діяльність потребує певних мовно-комунікативних умінь. Професійна комунікативна компетенція формується на основі комунікативної компетенції – сукупності знань про спілкування в різноманітних умовах і з різними комунікантами, а також умінь їх ефективного застосовування в конкретному спілкуванні» [3, с.13].

Мовленнєві вміння реалізуються через систему методів та прийомів, зумовлених психологічними засадами формування й розвитку усного й писемного мовлення.

Нами запропоновані вправи й завдання, які використовуємо на заняттях з української мови для удосконалення мовленнєвих умінь студентів. У процесі добору завдань ми звертали увагу на майбутній фах здобувачів освіти. Наведемо окремі приклади завдань.

Вправа «Професійна мотивація». Студентам пропонується скласти речення зі словами «відповідальність», «обов'язки», «підприємство», «банківська установа», «менеджер», «фінансист», «обслуговування», «клієнт», «відвідувач», «креативність», «успіх», «творчий підхід», «точність» та виступити з проектом «Мій майбутній професійний успіх».

Завдання «Реклама». Студентам необхідно створити рекламу своєї спеціальності (закладу освіти), використовуючи творчий підхід. Для самоаналізу власного мовлення студентам пропонується проведення орфоепічних хвилинок, під час яких, спілкуючись один з одним, слідкують за правильною вимовою слів, їх наголошуванням, що важливо для набуття мовних умінь, враховуючи підготовку студентів до складання ЗНО.

Запропонований підхід до добору вправ і завдань на заняттях з української мови передбачає набуття мовленнєвих навичок, подолання мовних огріхів, посилює мотивацію студентів до роботи за обраним фахом, сприяє формуванню компетентностей.

Отже, сучасні підходи до оволодіння українською мовою в коледжі спрямовані на формування компетентної особистості, яка не тільки успішно спілкується, а й уміє реалізувати свій мовний намір, який залежить від ступеня володіння одиницями мови і уміння вживати їх у конкретних ситуаціях спілкування.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
3. Культура української фахової мови [Текст]: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ Академія, 2007. – 360 с.